

Datum

2017-03-31

Diariennr (åberopas)

A064.205/2017

Polismyndigheten
Rättsavdelningen

Kulturdepartementet
Enheten för demokrati och det civila samhället
Ku2017/00232/D

Remissvar avseende delbetänkandet Värna demokratin mot våldsbejakande extremism- Nationell samordning och kommunernas ansvar, SOU 2016:92

Polismyndigheten har tagit del av betänkandet och har följande synpunkter.

Förslaget om den nationella samordningens fortsatta placering

Polismyndigheten är såsom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap inte heller övertygad om att Samordnarens förslag om att placera den nationella samordningsfunktionen hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap är lösningen. En permanent nationell samordning är till sin art och omfattning en mycket komplex uppgift. Uppgiften innebär dels inhämtning av kunskap och kompetens samt samverkan kring sådant, dels vidtagande av demokratistärkande åtgärder i samverkan med civilsamhället, och dels att kunna ge konkreta råd.

Det borde ligga närmare till hands att placera den nationella samordningsfunktionen hos sådana myndigheter som Brottsförebyggande rådet eller Polismyndigheten.

För placering hos Polismyndigheten talar bl.a. följande. I myndighetens uppdrag ingår att förebygga och förhindra brottslig verksamhet. Dessutom ska myndigheten vara tillgänglig för allmänheten och samverka med lokalsamhället, så att man snabbt kan reagera på samhällsförändringar som påverkar brottsligheten och den allmänna ordningen och säkerheten.¹ Polismyndigheten har under de senaste åren närmat sig lokalsamhället och identifierat negativa sociala strukturer inom en rad särskilt utsatta områden.² En del av myndighetens strategi vad gäller sådana områden är skapa trygghet för boende och förebygga brott. Ett annat arbetssätt som myndigheten tillämpar är att genom samarbete med andra samhällsaktörer uppnå generellt ökat förtroende för myndig-

¹ 3 § förordningen (2014:1102) med instruktion för Polismyndigheten.

² Ett särskilt utsatt område kännetecknas bl. a. av våldsbejakande religiös extremism, s 4, Polismyndighetens rapport, *Utsatta områden*, Nationella operativa avdelningen, december 2015.

heter samt en ökad förmåga för andra samhällsaktörer att hantera uppkomna problem.³

Den rådande samhällsutvecklingen med förhöjt terrorhot och risken för omkullkastande av de grundläggande mänskliga fri- och rättigheterna har lett till att Polismyndigheten utökat sitt fokus på förebyggande åtgärder inom de särskilt utsatta områdena. Polismyndigheten har dessutom ett sådant brett nationellt och internationellt kontaktnät som kommer att krävas för den framtida nationella samordningen.

Mot det ovan nämnda kan följande vägas. Polismyndighetens arbete ska enligt Samordnaren ligga utanför den nationella samordningen. Samordnarens uppdrag har bestått i att skapa en strategi för att förebygga extremism och inte förebygga konkreta brott. Att Polismyndigheten har ett repressivt uppdrag som bl. a. innebär våldsanvändning utgör också skäl mot att den nationella samordningen placeras hos myndigheten.

Frågan är så pass viktig att Polismyndigheten önskar att den analyseras ytterligare och utreds mer.

Behovet av lagändring

Informationsöverföring från socialtjänsten till Polismyndigheten i syfte att förebygga brott

I betänkandet har Samordnaren konstaterat att det inte behövs någon lagändring för att arbeta efter den föreslagna modellen om samordning, lägesbild och handlingsplan. Polismyndigheten håller inte med. Skälen för Polismyndighetens uppfattning är följande.

När det gäller personer under 21 år finns en särskild sekretessbrytande bestämmelse i 10 kap. 18 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), härefter OSL. Bestämmelsen ger socialtjänsten möjligheten att lämna information till Polismyndigheten om syftet är att förebygga brott. Med stöd av denna bestämmelse kan även uppgifter som rör en annan person än den enskilde lämnas ut, så länge uppgifterna har en koppling till den unge.

När det gäller personer över tjugooett år finns det ingen motsvarande bestämmelse. Inte heller är det möjligt att tillämpa generalklausulen 10 kap. 27 § OSL eftersom sekretess enligt i 26 kap. 1-6 §§ OSL (bl.a. sekretess inom socialtjänsten), undantas från bestämmelsens tillämpningsområde.

Polismyndigheten vill i sammanhanget framhålla att även individer som är över 21 år ansluter sig till våldsbejakande extremistiska miljöer.

Det föreslås i betänkandet att Polismyndigheten ska samverka med kommunerna genom att bistå med information för att dels för att skapa en rättvisande lägesbild, dels så att en adekvat handlingsplan upprättas. För att kunna arbeta

³ Polismyndighetens rapport, *Utsatta områden*, Nationella operativa avdelningen, december 2015.

enligt den föreslagna strategin, måste socialtjänsten också kunna lämna över information till Polismyndigheten. Att socialtjänsten inte kan bryta sin sekretess i brottsförebyggande syfte avseende personer över 21 år är inte ändamålsenligt och motverkar ett effektivt arbete mot våldsbejakande extremism. Regeringen bör därför överväga en särskild sekretessbrytande bestämmelse som tar sikte på det brottsförebyggande arbetet.

Detta yttrande har beslutats av Rikspolischefen Dan Eliasson. Juristen Ronak Råbe har varit föredragande.

POLISMYNDIGHETEN

Dan Eliasson

Ronak Råbe

Kopia till:

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli